

ERRATA – ADDENDA – COMPLEMENTS ICONOGRAFICS

Copyright Josiana Ubaud tant per lei tèxtes coma per lei fòtos – 2015 - 2017

Mercegi lei legeires atentius Andriu Bianchi, Geli Fossat, Joan Ives Royer, Crestian Bonnet, Emmanuèl Tron, de m'aver mencionat d'unei rectificacions çai-sota. Coma per lo *Diccionari ortografic*, donarai en mai sei remarças que venon enriquesir lo subjècte. **Coma de costuma, lei rectificacions novèlas seràn marcadadas en roge** e passaràn en negre a la version seguenta.

CORREGIR

• MERCEJAMENTS

« intrada dau collègi »

• PORTISSON

p 19 Ferdinand Chalmeton (1817-19 ?)

Lengadòc Q charbon

Engenhair mencionat en quimia mai qu'ai oblidat dins la tierra generala. Pèire Mazodier m'assabenta en mai qu'escriví en lenga nòstra.

p 22 ai fraires Montgolfier : apondre « F aérostat », avans « Q hydrogène »

p 28 lausa d'Adam de Craponne : Joan Ives Royer me menciona l'evidéncia mai que m'escapèt completament : lo mot mistèri es evidentament « néquérído », varianta de « anequelida » ! Manca la coeta au O per ne faire un Q. Un volontari per anar recoetar artisticament la letra, en demandant la permission segur ?

• MATEMATICA

p 55 nòta 8 : Mercuriòl

p 58 intrada « azard » ! En francés es evidentament « hasard », donc à la lettre H ! Fau jamai copiar-pegar, jamai ! De remandar donc a la pagina 90.

p 94 nòta 100 : es **Vilamanha d'Argentièra** (e non Vilanòva, coma l'ai relevat pasmens dins un article seriós de matematicians, mai pas verificat, ... que la comuna existís pas).

p 129

• INFORMATICA

p 144 allocacion de ressorsas (e non *ressorças !)

p 145 intrada « baladeur ». Gèli Fossat me menciona la forma « **escotasolet** » que legiguèt i a de temps.

Pensi pas que siá ben confòrma a çò que volèm designar aici. Segur sus lo plan de l'estructura la forma es corrècta, mai lei formas similàrias **parlasolet**, **gostasolet**, fan referéncia a una persona que parla/gosta solet. **Escotasolet** remanda donc a una persona provesida d'un « baladeur », pas a l'aisina que per definicion escota pas, mai es escotada.

p 164 nòta 25 a la fin : preferible (lo vèrb es preferir, non lo francisme *preferar)

p 165 phishing

• FISICA

p 179 nòta 4 : estocatge (amb un c n'i a pron !)

p 179, nòta 4 : a l'escasença de la mòrt d'Enric Turcat lo 4 de genier de 2016, Catarina Wanou m'assabentèt d'un filmet virat en 1977 per Andrieu Ariès per FR3 Marselha. I descobriguèri que parlava un polit provençau... A la joventa que li pausava la question de la sembla contradiccion d'èstre un pilòt tant biaissut dins lei tecnologies modèrnas e de contunhar a parlar provençau, li respondèt : "*escoti totjorn lei votz que s'enuançan de la tèrra e que lei bruchs de la mecanica pòdon pas manco amudir*". De que tancar lo bèc a totei lei mepresaires que nos remandan de lònca a la tèsta « nòstre arcaïsme de parlar una lenga regionala que servís qu'a formar de pastres »... Aprenguèri tanben que « *fenestron* » es l'apellacion oficiala d'una partida d'un elicoptèr : lo trauc dins la coa qu'assosta lo rotòr.

Regrèti bravament d'aver pas poscut marcat tot aquò dins lo diccionari !

p 188 linha 17 : **Puègserguièr (34)**

p 191 nòta 43 : **Puègserguièr (34)**

[completar per D'Hombres-Firmas] : Melhorèt la mesura de las altituds de las cimas principalas de Gard per comparason amb son baromètre fixe d'Alès. Sos trabalhs, entre autres *Nivellement barométrique du département du Gard*, foguèron publicats dins los recuèlhs *Travaux de l'Académie du Gard*.

p 212 nòta 78 : **a Arle, a Avinhon** (e non en, forma de reservar au reiaume d'Arle, a la papautat d'Avinhon). **Non, es corrècte** essent que la nòta es en provençau (donc pas de iatus possible). Mai en lengadocian, « en » es de reservar a çò mencionat çai-sus me sembla. Pasmens, e mai en provençau, se pausa la question d'aquestei « en » ò « s' ». Se ditz pas « en Ais » mai « a s'Ais » e ai legit « en Aurenja » tant coma « a-n-Aurenja ». Es pas tant evident qu'aquò e ai pas cercat mai. De cavar benlèu.

p 213 nòta 85 : **Tornmalet**

p 222 tèxte de F. Mistral : **anas, voulès** (e non *anatz, volètz* en grafia classica)

p 227 nòta 105 : **Puègserguièr (34)**

p 294 legenda 1èra fòto : **Gange (34)** (es au limit de 34 e 30...d'aquí l'error)

p 299 intrada « transmetteur » : manca de precisions

transmetteur 1 *nm* (technicien(ne))

transmeteire, eira n

transmetteur 2 *nm* (appareil de transmissions)

transmetedor nm

• QUIMIA

p 314 intrada alcaloïde, buxine, nòta 14 : **emplegada**

p 326 nòta 52 : **vau d'Aussau**

p 330 nòta 65 : **se pòt sintetizar**

p 331 intrada carotène, legenda fòto : **torsions extèrnas**

p 344 nòta 108 : (l) d'ametla amara/(p) d'ametla/**amenda** amara (varianta comuna oblidada)

p 348 a prepaus de distillacion, una precision de Joan Ives Royer que citi :

« En quimia, seriá bensai interessant d'indicar nòsta anciana classificacion des produchs de distillacion segon qu'aquesta se fasiá *per descensum* ò *per ascensum*. Les premiers èron d'òlis (òli de cade, òli d'espic...), les segonds d'aigas (aiga ròsa, aiganafa, aigardent...) ».

p 389 nòta 222 : **absorcion** (e non *absorbcion*, mai es pas una falta, justa una simplificacion dau CLO)

p 392 nòta 230 : las tèrras occitanas presentan

p 394 nòta 235 : dins **sas** boitetas

p 394 nòta 238 : **Vaugaudemar** (la nòta es en provençau)

p 396 nòta 242 : **vernisses** (la nòta es en lengadocian)

p 407 intrada sel, citacion Z. Bosc : « los que trafegavan »

APONDRE

• PORTISSON

Scientifiques cités - Scientifics citats

p 19 François Bedos de Celles (1709-1779)

Lengadòc

F gnomonique

p 19 Teofil de Bordeu (1722-1776)

Bearn

Q eau (minérale)

p 19 Pèire-Francés Chabaneau (1754-1842)

Peiregòrd

Q platine

p 20 Adrian Durand (1787-1835)

Roergue

M géodésie

p 20 Loïs Artur Ducos du Hauron (1837-1920)

Gasconha

F photographie

p 22 Grimaud de Caux (1800-1881)

Lengadòc

F hydraulique

p 22 Joan Batista Madier (1740-1824)

Lengadòc

F aérostat

p 23 Joan Batista Pomey (1861-1943)

Provença

M calcul tensoriel – F électricité,

p 24 Giròni Sixtus Ricard (1850-1930)

Provença

F Astronomie

Apondre aprèp « [Carles Gros] ... a l'origina de la tricromia » :

« Mai es lo fisician gascon Loïs Artur Ducos du Hauron (1837-1920) nascut a Lengon (33), que depausèt lo brevet just avans el. Li devèm una fotografia d'Agen en colors de 1877. Es l'autor de dos obratges *Les Couleurs en photographie : solution du problème* (1869) e *Les Couleurs en photographie et en particulier l'héliochromie au charbon* (1870). Depausèt tanben un brevet de fotografia tridimensional (nommat anaglif).»

(Mercegi Laurenç Revest de m'aver mencionat aqueste inventor que m'aviá escapat)

p 236 nòta 121, apondre a la tièra dels idraulicians :

(l) L'idraulician lengadocian de Cauç (34), Grimaud de Caux (1800-1881), estudièt l'alimentacion en aiga de grandas vilas (Viena, Venécia, Marselha, París, Londres, Roma) e l'eliminacion de las aigas brutas.

p 278 intrada « radiotélégraphie »

apondre en nòta : « Lo matematician Joan Batista Pomey (1861-1943) de Mostier (04) publicuèt en 1920 *Introduction à la théorie des courants téléphoniques et de la radiotélégraphie*.

• QUIMIA

p 349 nòta 115, de completar per :

En Provença, d'entrepresas perseguisson lo saupre-far de distillacion de las plantas aromaticas. Cal mencionar entre autras las *Distilleries de Provence*, installadas a Forcalquièr e fondadas en 1898, que comercializan d'especialitats aperitivas (que lo famós pastís Bardouin, publicitat gratuita) a basa de plantas amassadas sus la montanha pròcha de Lura, luòc istoric de culhida de plantas salvatjas per d'apotecaris e droguistas. Existisson d'en pertot de microentrepresas localas que distillan de plantas per un usatge farmaceutic o culinari (en fòra dels perfums, veire a *essence*), la vegetacion mediterranèa essent generosa, aponduda a la flòra montanharda totjorn pròcha encò nòstre.

p 350 nòta 119, de completar per un mètge bearnés, que me faguèt conèisser Crestian Bonnet (d'autant mai de mencionar que parlava l'occitan bearnés).

(p) Teofil de Bordeu (1722 – 1776), mètge originari d'Isesta en Vau d'Aussau (64), aguent fach seis estudis a Montpelhier, amic de Diderot, redactor d'articles per son Enciclopèdia, es a l'origina dau termalisme pirenenc. Foguèt inspector deis aigas termalas d'Aush e Barètge, e autor de mantun obratge sus lo subjècte que *Aquitaniae minerales aquae*, Paris, Quillau, 1754 ; *Précis d'observations sur les eaux de Barèges et les autres eaux minérales du Bigorre et du Béarn*, Paris, 1769. Parlava bearnés e es l'autor de poèmas dins sa lenga.

p 394 nòta 236, de completar per un sabent peiregordin que nos faguèt conèisser Joan Pèire Reydy qu'es de Peiregòrd :

(l) Pèire Francés Chabaneau (1754-1842), sabent peiregordin de Nontron (Dordonha), èra un matematician preciat que foguèt onorat a la cort del rei d'Espanha onte ensenhava las sciéncias fisicas al collègi reial. Trabalhèt tanben sus los metals rars e precioses. Descubriguèt un procediment de fusibilitat del platin per lo rendre malleable, e metèt al ponch lo primièr lingòt de platin d'una puretat excepcionala.

COMPLEMENTS ICONOGRAFICS

(p) Grops allegorics *Arts e Sciéncias e Industriás e Arts decorativas* (1883) de F. A. J. Truphème
Cors Mirabèu – Ais de Provença (Bocas de Ròse 13)
Il·lustracion perfiecha de l'esperit de nòstre diccionari : l'indissociabilitat deis Arts e dei Sciéncias.

RETRACHS DE SABENTS O PLACAS ONORIFICAS

j. Ubaud

Nicolau Peiresc

j. Ubaud

Pèire Gassendi

Retrachs de Peiresc e Gassendi – Sala dau parlament de Provença – Ais de provença (13)

j. Ubaud

Blasi Pascal a Clarmont (63)

j. Ubaud

Maquina de calcular de Pascal - Musèu Lecoq

Blasi Pascal es degudament onorat a Clarmont-Ferrand (63), son país d'origina. Se disiá d'alhors « Blasius Pascal arvernus inventor », mostrand son estacament a Auvèrnhe. Empachèt pas un repoteaire de servici sens instruccion e sens produccion (coma n'i a a bodre dins l'occitanisme) de contestar ma causida de l'integrar a la tiera dei sabents occitans (!!). Recomandi la visita dau musèu Enric Lecoq que li consagra una mòstra belament presentada e documentada.

Lo matematician Antòni Deparcieux (1703-1768) a sa placa au pè dau castèu de Pòrta (30)

Lo matematician Joan Batista Pomey (1861-1943) a sa placa de carriera a Mostier (04)

Grimaud de Caux (1800-1881) – Idraulician Placa de carriera a Cauç (34)

Loís Paulhan (1883-1910) Placa de carriera a Pesenàs (34)

Giròni Sixtus Ricard (1850-1930) Placa de carriera a Plaisians (26)

Nicolau Claudi Fabri de Peiresc (1580 - 1637) Placa de carriera a Bèugencier (83)

Lo castèu de Nicolau Fabri de Peiresc a Bèugencier (83)

Placa de carriera a Bèugencier (83)

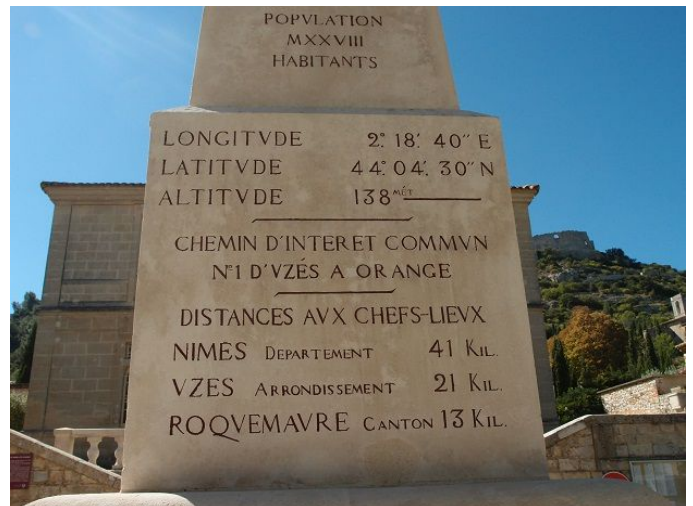

Son buste a Tolon (i a tanben lo Gassendi)

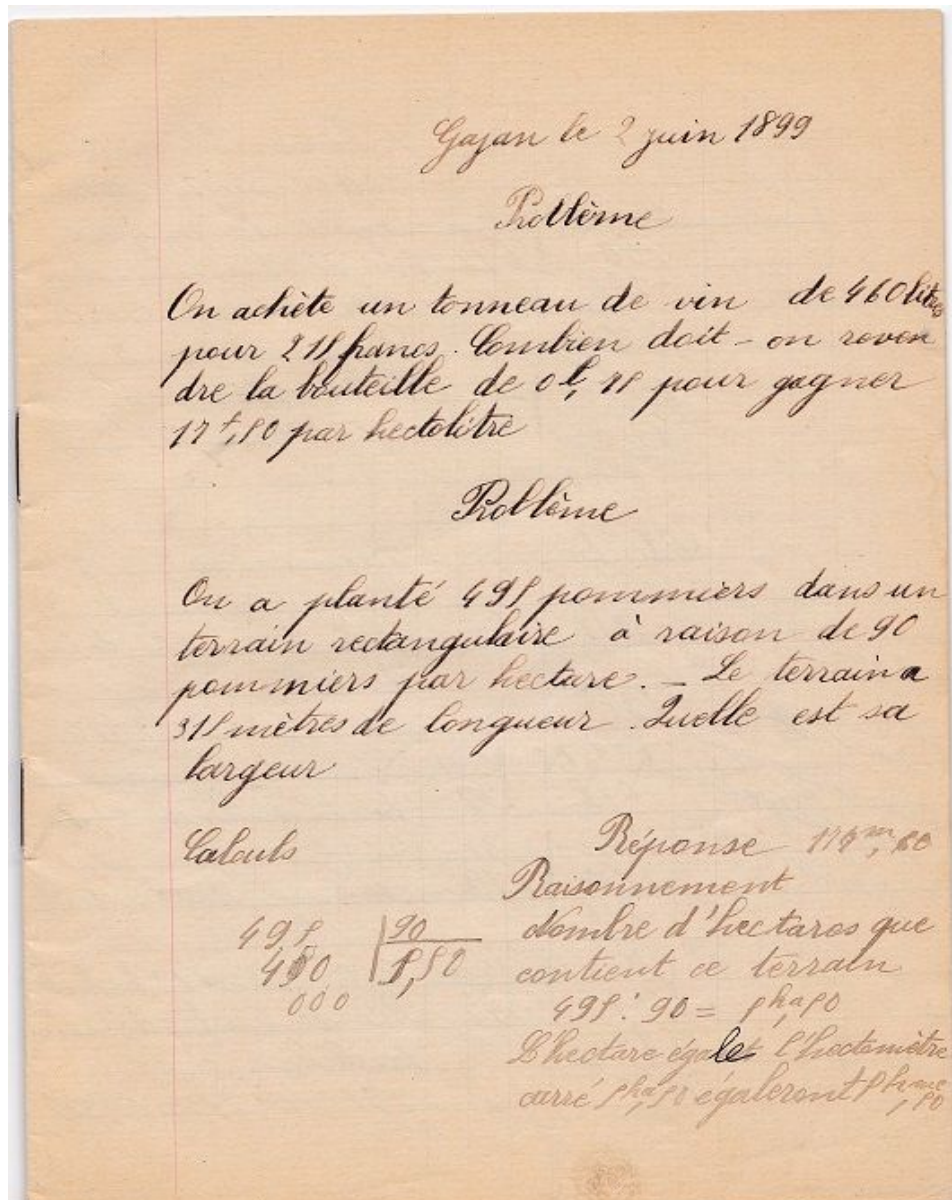

(1) Lausa quilhada dins la Valoïsa (05), a Ala Freda, en l'onor del capitani e politecnician roergat de Severac (12), Adrian Durand (1785-1835), especializat en geodesia.

MATEMATICA

(p) Curiós monument a Sant Victor de la Còsta (Gard 30) erigit en 1889 per lo centenari de la Revolucion. Es un cors d'aritmética de plen èr sus lei mesuras modèrnas adoptadas en 1840. Ten en mai a la cima l'efigia dei dos eminentes sabents Newton e Galilèu, mai lo retrach de la Mariana. La latitud dau vilatge es calculada a partir dau meridian de París e non de Greenwich. Lo monument tení en mai a l'origina una giroleta, un baromètre e dos termomètres, coma l'explica una lausa installada sus lo plan a posita. Una vertadiera curiositat científica unica en son genre.

(1) Problèmes d'aritmética – Quasernet d'escolans (1899) de Gajan (34) Son identic als relevats dins Pellos o Fulconis, citats a « problèmes ».

Assajatz de los resòlver, sens agachar las respensas de l'escolan !

Gajan le 11 janvier 1900

Problème

On a du vin à 0^f,40 et du vin à 0^f,69 le litre. Combien faut-il prendre de litres de chaque sorte pour obtenir 2 décalitres d'un mélange qui revienne à 0^f,60 le litre ?

Réponse 4 l. Réponse 16 l.

Calculs

Raisonnement

Il faut 20 litres ou 2 décalitres de vin à 0^f,60

$$0,60 \times 20 = 12 \text{ fr.}$$

Si ce vin n'était que de 0^f,69. Le prix serait de

$$0,69 \times 20 = 13 \text{ fr.}$$

La différence serait de

$$13 - 12 = 1 \text{ fr.}$$

Différence du vin de celui

$$\frac{1,00}{0,69} \text{ de } 0,69 \text{ à celui de } 0,40 =$$

$$\frac{0,00}{0,29} \text{ } 0,69 - 0,40 = 0,29 \text{ fr.}$$

Autant de fois la différence

de ces deux prix sera

contenue dans 1 fr.; autant de

litres nous aurons de 0^f,40

1,00 - 0,29 = 4 litres

nombre de litres de 0^f,69

$$20 - 4 = 16 \text{ litres}$$

Problèmes d'aritmética – Quasernet d'escolans (1900) de Gajan (34)

FRACTALAS DINS LA NATURA

(p) Separacion dei cambas a cada nos a 120° (Eufòrbia, *Euphorbia organifolia*)

Ombèlla d'ombellulas (Caròta, *Daucus carota*)

Liquèn (*Physcia*)

Eufòrbia (*Euphorbia rigida*)

**(p) Estela en l'onor d'Enric Fabre, inventor dau premier idravion – Parc C. Ader (Muret 31)
Lo pargue entier es dedicat a l'aeronautica ambe d'estelas en l'onor de cada evenement marcant.**

(l) Ostal de l'engenhair Enric Pitot Aramon (Gard 30)

AEROSTAT

Placa e grasilha de fenestra adornada d'una montgolfiera sus un ostau d'Avinhon (84), vila onte se faguèt la primera experiéncia d'aerostacion dins la cort dau Musèu Calvet. Se ditz que Josèp de Montgolfier descubriguèt l'aerostacion dins aqueste ostau, en fasent s'envolar un pichon balon de papier sus l'èr caud de la cheminèa.

Placa en l'onor de Joan Batista Madier, a Banhòus de Cese (30). Mòstra la passió de l'epòca per l'aerostacion.

APARELHS DE MESURA – METEOROLOGIA

Aparelhs de relevats meteorològics – Mont Augal (Gard 30)

dans l'abri, on mesure la température et l'humidité
aujourd'hui, ces appareils sont fréquemment remplacés par des sondes

Quineis son lei donadas relevadas ? ?

DONADAS	AISINAS
• la temperatura	• termomètre e termosonda
• la pression atmosferica	• baromètre
• la direccion dau vent	• giroleta
• la velocitat dau vent	• anemomètre
• l'umiditat de l'aire	• psicromètre e igrografe
• leis autors de plueja	• pluviomètre
• la radiacion solara	• piranomètre ò pireliomètre
• l'ensolelhament	• eliografe
• la visibilitat orizontala	• transmissomètre e a la vista
• l'antor dei nívols	• telemètre e a la vista

L'observator complèta lei relevats per

- lei menas de nívols
- lei menas de temps : plueja, nèu, grella
- l'estat dau sòu
- l'espessor de nèu

(1) Lo trabalh dels meteorològ(a)s
Traduccion d'una aficha de l'estacion meteorologica d'Augal

ENCRENATGES

(p) Cabestant per tirar lei barcas sus Durença – Mirabèu (Aups de Provença Nauta 04)
Es pas lo polit cat alanguit que tira...

(l) Potz rodièr per asaigar los òrts
Sant Joan de Buèja (Eraur 34)

j. Ubaud

Colleccion personala

Encrenatge d'un ancian far de Mediterranèa – Meravelha d'assemblatge de peças de fusta

IDRAULICA

(p) Canau de Craponne – Moriès (13)

(p) Canau de Carpentràs – Chivau Blanc (84)

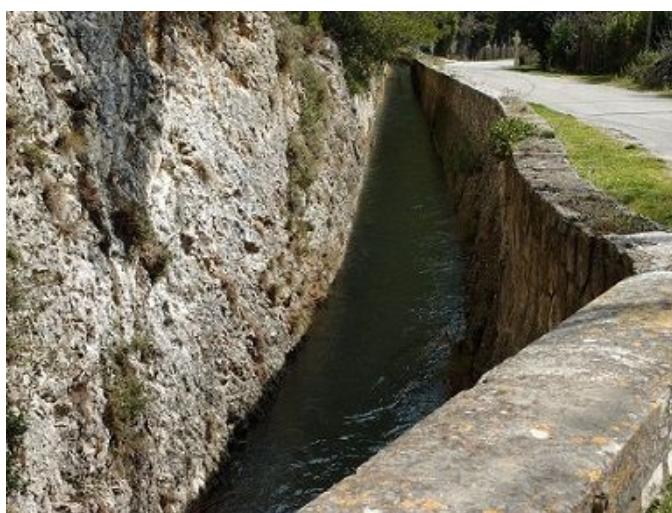
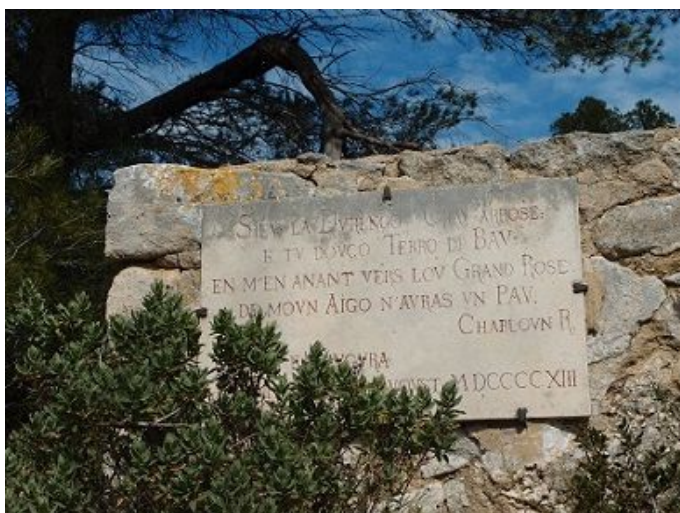
Restanca de Sèrre-Ponçon (Aups 04 e 05)

Es ja dins lo diccionari mai vòu lo còp de lo mostrar mai grand.

(p) **Siguem politicament incorrècta (que lei goros e sei fedas docilas son pas ma tassa de tè)... Tant coma lo canau dau Miègjorn, toteis aquestei canaus que portèron una riquesa considerable dins la plana comtadina despuei lo sègle 12 (canau Julian lo premier), per permetre lei culturas, ò aduguèron**

l'aiga ai grandei ciutats e mai recentament l'electricitat, e/ò aparèron lei populacions deis aigats catastroffics a repeticion, ò ajudèron au transpòrt dei merças afavorisant l'economia d'Occitània tota, aurián jamai vist lo jorn, leis « ecòlos » foguèsson estats en accion a aquesta epòca. Domenja Voynet, ela, s'opausèt a la ligason Ren-Ròse, qu'auriá permés lo transpòrt per penichas de materiaus pesucs, descargant ansin lei rotas de sei camions e de la pollucion (una penicha representa entre 14 e 250 camions segon sa talha). Per aparar l'escravissa, d'autrei s'opausèron a la bastison de digas sus de ribieras audencas... qu'arroïnèron de vilatges pendent leis aigats terribles de 1999. Mai que pesa un vilatge d'umans fàcia a una poblacion d'escravissas ? Per lei Cmèrs verds, tant vau dire ren de ren... De testimoniatsges d'aquesta mena, n'i a d'en pertot, mai l'omèrta exigís de ren dire e de subretot pas responsabilizar leis « ecòlos » qu'an entrepachat l'amainatjament e lo netejatge dei ribas. En sens contrari, lei digas de Ròse non entreteguas per lei responsables associats (e pasmens grandament finançats) rompèron e foguèron la causa deis aigats tant tragics en Camarga.

Se serián tanben opausats au Pont de Gardon bastit per lei Romans que « desfigura totalament lo paísatge », coma se son opausats au viaducte de Milhau. Pron de legir son argumentari totjorn accessible sus Internet. Non foguèsse tragic, fariá plegar de rire tant es ridiculissim. Tota la cordelada d'apocalipsis anonciadas s'es revelada enterament faussa, e bèu premier « *la laïdor de l'obratge que va desfigurar la vau de Tarn* » çò disián !!! La vesèm ara « la laïdor », que de milions de personas d'Euròpa tota venon remirar (per masoquisme supausi ?). Autra asenada ausida recentament dins la boca d'un occitanista : lo fach qu'Eiffage fague pagar (son elei qu'an pagat tot, o fau rapelar...) es qualificat de « retorn a la gabèla » !! Rapelam donc que la rota de Milhau es pas copada per tant e que lei que vòlon pas « pagar la gabèla » an tot léser de passar per en bas e de recuperar l'autorota aprèp... gratuïtament.

(p) Omenatge de Charlon Rieu ais aigas de Durença qu'asaiga Lo Parador (13) en tèrra baucenca.

*« Siéu la Durenço Crau arrose
E tu douço terro di Bau
En m'en anant ver lou Grand Rose
De moun aigo n'auras un pau. »*

(1) Enclusa sus lo canal del Miègjorn – Trèbas (Aude 11)

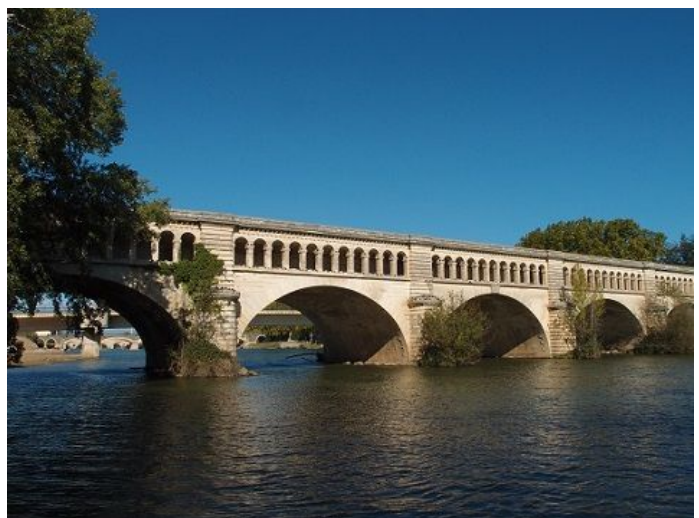
(1) Lo Canal del Miègjorn a Besièrs (34)

(1) Las enclusas de Fontserana a Besièrs (34)

(1) Las enclusas de Fontserana a Besièrs (34)

(1) Lo pont-canal sus Òrb a Besièrs (34)

(1) Rampa per far passar las enclusas de Fontserana (Besiers)
A jamai foncionat... Son totjorn las vièlhas enclusas de Pau Riquet que fan lo trabalh !

(1) Medalhon allegoric del Canal del Miègjorn - Arc de trionfe de Montpelhièr (34)
« Junctis Oceano et Mediter. Mari »

(l) Lo Canal del Miègjorn en quelques chiffres impressionnants...

(l) Tunèl de Malpàs – Enseruna (34)

(I) Restanca de Sant Ferruòl (31) qu'alimenta lo Canal del Miègjorn amb las aigas de la Montanha Negra. Lo lac resultant es d'escambarlons entre Aude (11), Tarn (81), e Nauta Garona (31)

(I) Pas de Naurosa (31) - Rigola d'alimentacion del Canal del Miègjorn

(I) Pas de Naurosa (31) - Obelisc en omenatge a Pau Riquet

**(p) Un autre obratge de Pau Riquet mens conegut : l'aqueducte de Càstrias (34)
per menar l'aiga ai jardins de Le Nôtre dau castèu de Càstrias**

Celebracion de l'arribada de l'aiga a Cassis (13)

Usina EDF a l'arribada de Durença dins la mar de Bèrra – Sanch Amàs (13)

Generèt de trebolaments considerables dins la mar de Bèrra per desequilibri de la salinitat e apòrt de fanga

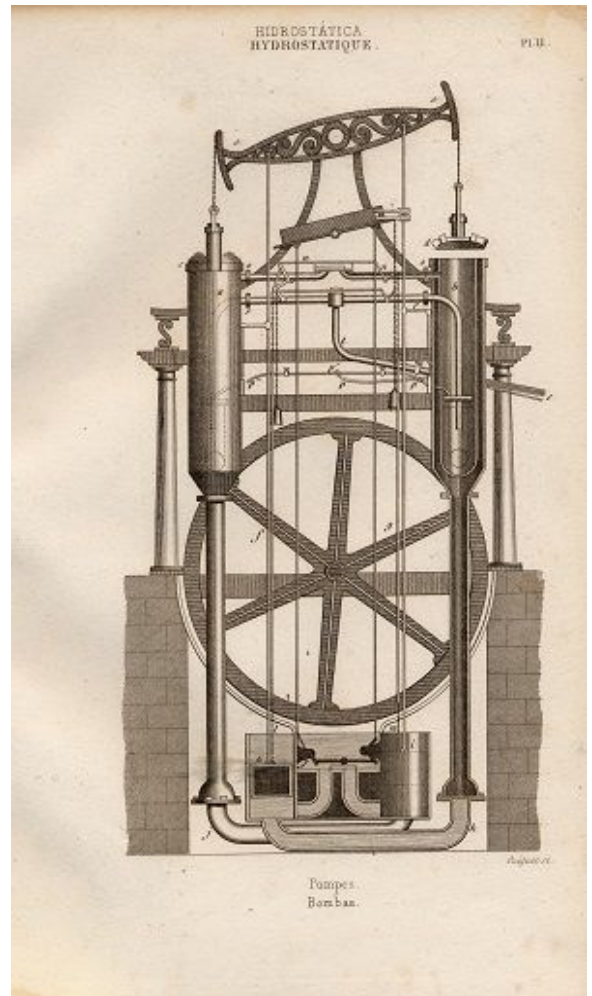
IDROSTATICA - POMPA

Pompa Pinette per l'industria de l'alumina – Alès (Gard 30)

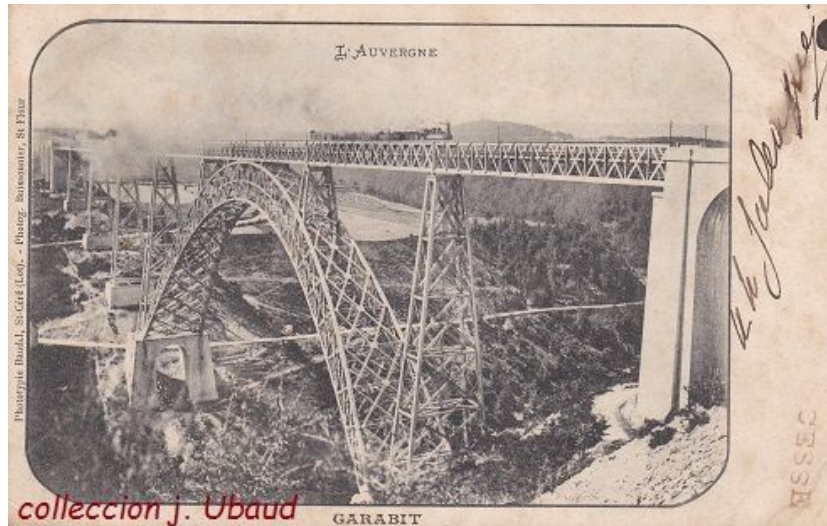

(p) Pompa per tirar l'aiga dins lei minas de carbon (19^{en}) – Mina de Ròchabèla – Alès (30)

Obratge (19^{en}) bilingüe espanhòu/francés ò catalan/francés (ai pas lo tèxte).

PÒNTS E VIADUCTES

collección j. Ubaud

Viaducte de Garabit e lo tren de vapor (Cantal 15)

Remarcar l'evolució de la vegetació

(l) Pont/(p) Pònt Seguin a Andança (Ardecha 09)

(p) Placa sus lo pònt Seguin de Tornon (Ardecha 09) en omenatge a Marc Seguin e sei fraires Camil, Juli e Pau, bastisseires dau premier pònt penjat en 1825.

(l) Pont/(p) Pònt dau TGV – Ventabren (Bocas de Ròse 13)

(l) Pont/(p) Pònt penjat de Ròcamaura (Gard 30)

j. Ubaud

Viaducte de Milhau (Aviron)

(p) Lo que « desfigura la vau de Tarn » segon leis ases verds...

j. Ubaud

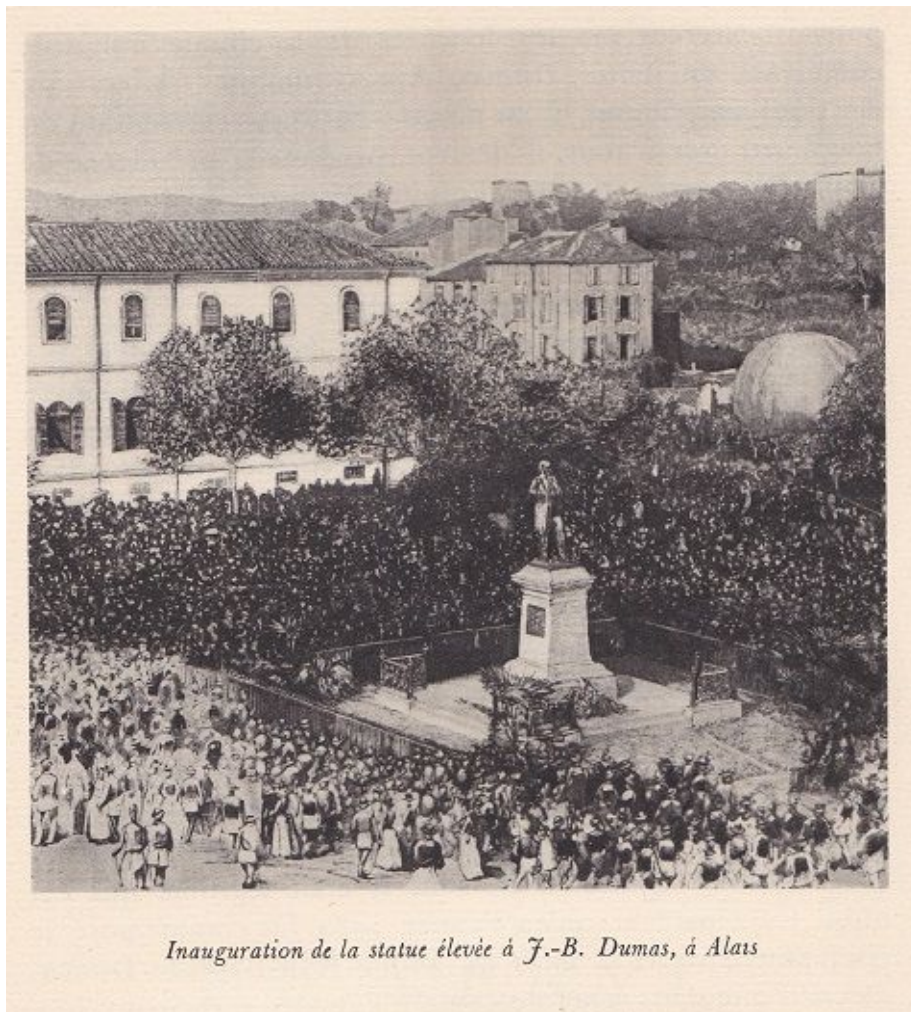
Lo Pònt vièlh de Pònt-Sant-Esperit (30)

Lo pònt mai vièlh encambant Ròse bastit entre 1265 e 1309.

QUIMIA - MINERALOGIA

(p) Tiera dei sabents sus la Torre Eiffel : Chaptal a l'extrèma drecha

Inauguration de la statue élevée à J.-B. Dumas, à Alais

(l) Inauguración de l'estatua del quimista e òme politic Joan Batista Dumas a Alès (Gard 30) fin 19^{en}

ALCALOÏDE

Vaquí de plantas tenent d'alcaloïdes

La Datura (*Datura sp*)

Lo Jusquiam (*Hyoscyamus niger*)

La Genèsta d'escoba (*Cytisus scoparius*)

La Genèsta (*Spartium junceum*)

La Celidònia ~ Èrba de Santa Clara
(*Chelidonium majus*)

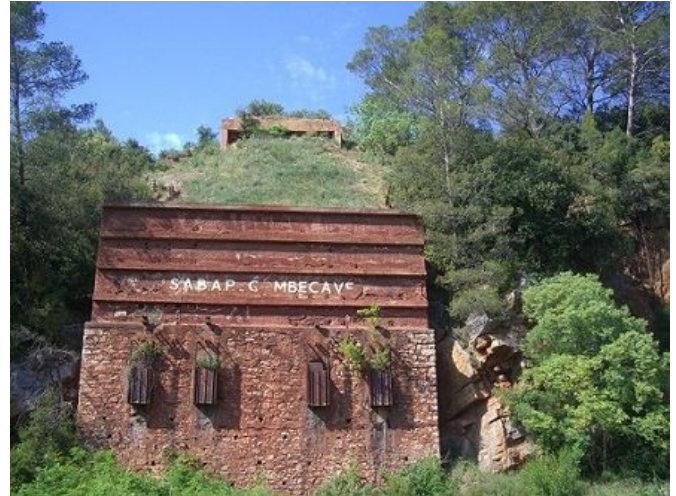
Lo Noguier (*Juglans regia*)

ASFALTE

Minas d'asfalte de Sant Joan de Maruejòls (Gard 30) barradas en 2008

BAUCITA

Ancianas minas de baucita – 1 Masauga – 2 Cabassa - (Var 83)

Baucita a Masauga (Var 83)

Pintura en engana-uelh a Canet de Maura, en omenatge ai « Morres roges », minaires dins lei minas de baucita, nombrosas dins Var

CALCARI

La pèira litografica es una varietat de pèira calcària particulara. Exstís una peiriera a Montdardier (Causse de Blandàs, 30).

CARBON

Cufats e vagonets (gabions) – Mina-escòla de Ròchabèla – Alès (Gard 30)

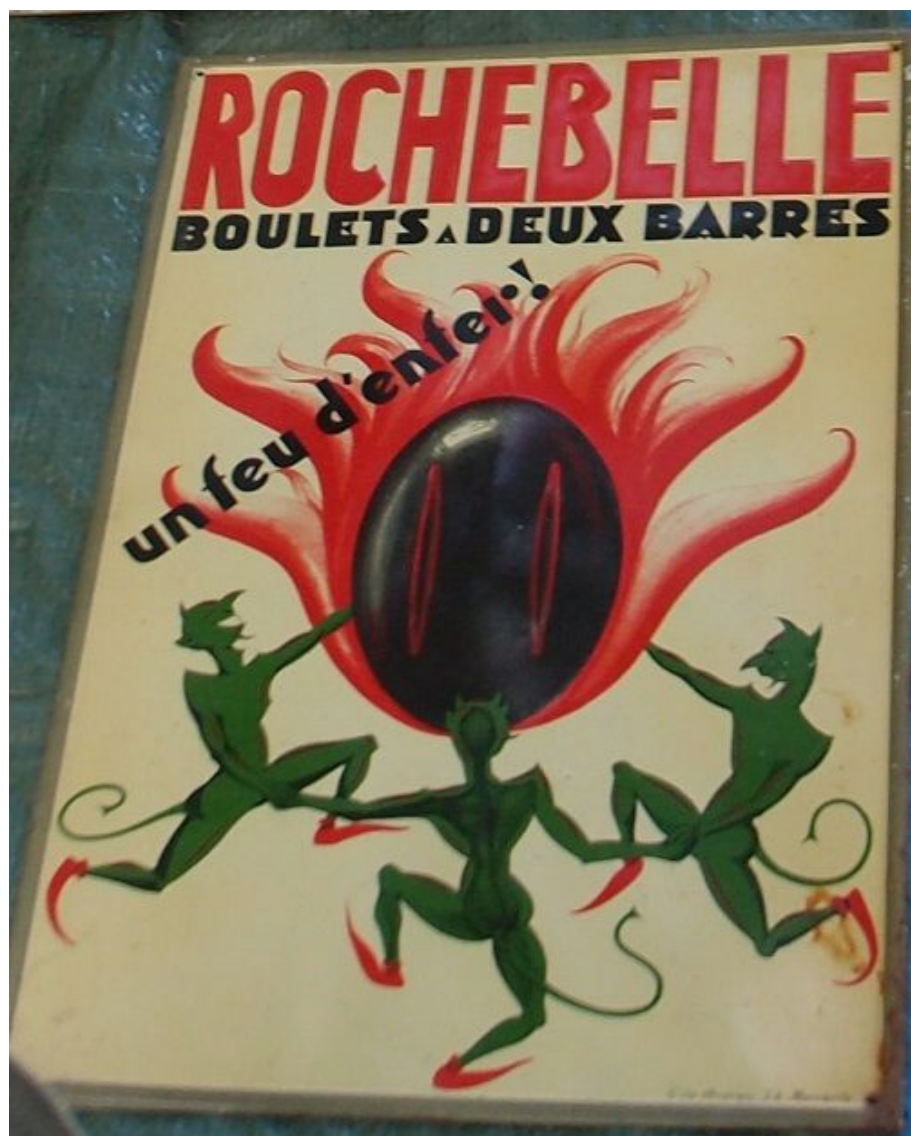
**Galariá de mina de carbon - Mina-escòla de Ròchabèla – Alès (Gard 30)
Ne recomandam la visita !**

j. Ubaud

Minas de St Martin de Valgalga (30)

Minas de carbon de Ladrecht – Fresca en sovenir de la grèva de 1980-1981

**Publicitat per lo còc de Ròchabèla, barri d'Alès (30)
Lo còc es la resulta de la carbonizacion d'unes olhas grassas.**

CAUÇ

CLÒR

Coma ditz en nòta 88, l'usina quimica de Castèu-Arnós-Sant-Auban (04) produetz de derivats clorats que de PVC. Foguèt creada tre 1916 per la produccion d'armas quimicas.

COIRE

(p) Visitèri la mina de coire de Cap Garona a Lo Pradet còsta Tolon, dins Var. La mina foguèt esplechada pendent un quarantenau d'ans (1870 – 1917) mai pas per lei Romans coma l'escriguèri (que trobat sus Internet). Foguèt impossible de trobar la mendra traça de minas ancianas sus lo site. La legenda ditz que s'i cercava d'aur e d'argent, mai en realitat es de coire. La visita es passionanta, que comentada per una guida passionada... Son leis Italians que trabalhèron dins aquesta mina (òmes que traucavan, femnas que triavan, e enfants que fasián lei portaires d'aisinas). Malaürosament lo mineraiu èra tròp paure en coire per que l'esplecha perdure mai. Foguèt un temps bailejada per d'Anglés que mandavan lo mineraiu per lo tractar en Anglatèrra. La preséncia de coire se vei pron ben dedins la mina e defòra sus la còla dins lei sòbras per la color verda e blava dei pèiras (carbonat de coire, que azuriti d'una bèla color blava). La mina es ara un centre de mineralogia important per lei cercaires que s'i descubriguèt 14 microcristaus per lo premier còp au monde...

Cilindre d'estampatge en coire - Mina de Cap Garona

j. Ubaud

Mina antiga de Piòg Farrús (ara barrada a la visita) - Cabrièira (Eraur 34)

CRISTALLIZACION

(p) Cristaus d'aiga (sistèma exagonau)

(l) Quars (sistèma exagonal)

(p) Sau de mar gròssa e fina NaCl (sistèma cubic)

DISTILLACION

(p) Alambic per la distillacion dei flors – Perfums Walcz
Bandòu (Var 83)

(p) Culhida dei flors de tuberosas per l'industria dei perfums – Grassa (Aups Maritims 06)

FÈRRE

Oxide de fèrre dins un riu cevenòu - Sant Feliç de Palhièira (30)

j. Ubaud - Minas de fèrre, plomb e zinc - Sumena (30)

FLUORINA

j. Ubaud Fluorina d'Auvergne - Musèu Lecoq - Clarmont (63)

j. Ubaud Fluorina d'Auvergne - Musèu Lecoq - Clarmont (63)

Auvergne es rica de minas de fluorina. Lo Musèu Enric Lecoq de Clarmont (63), qu'a una polida colleccion mineralogica, presenta mantuna veirina consagrada a la fluorina e a l'ametista (autra especialitat auvernhata, veire quars çai-sota)

GAS NATURAU

GIP

(p) Lei gipariás foguèron emplegadas tre lo sègle 15 en Provença.

**Faciada adornada de gipariás de decòr vegetau
(premier plan, amarronnier ; segond plan, rasim ; tresen plan, aglands)**

j. Ubaud

Ais de Provença (13)

j. Ubaud

Lodève (34) - Archevescat

j. Ubaud

Lodève (34) - Archevescat

j. Ubaud

Lodève (34) - Archevescat

Ostau 18en e gipariás dau gipier Joan Felip Rimbaud – Lo gip veniá dei peirieras de Celòni, pròchas d’Ais.

j. Ubaud

Ais de provença - Ostau de Caumont (18en)

j. Ubaud

Gipariás de l'ostau de Caumont - Ais de Provença

INDUSTRIAS QUIMICAS

Pòl quimic de Salindre (Gard 30) classat en risc Sevèsò 2

Pòl quimic de la mar de Bèrra (Bocas de Ròse 13)

Desinfeccion dau pòl quimic Rio-Tinto

MARBRE

Marbre roge de Caunas-Menerbés (11) – Catedrala Sant Nazari a Besièrs (Eraur 34)

Marbre de Campan – Benechier de Santa Maria de Campan (Nauts Pirenèus 65)

(l) METALS – (p) METAUS

Lo Musèu de l'Arle antic (visita mai que recomandada !) mòstra de lingòts de diferents metaus trobats dins la mar au larg de Ròse, qu'Arle n'èra un pòrt important de comèrci. Sembla que lei lingòts de fèrre venián de la Montanha Negra, reputada per sei minas de fèrre. Lo monde antic emplegava fòrça metaus tant per leis usatges domestics coma per la fabricacion d'armas.

Lingòts de fèrre

Musèu de l'Arle antic

Lingòts de plomb

Musèu de l'Arle antic – Lingòts d'estam e de coire

ÒCRE

Pans d'òcre sus un viracarris – Gargàs (Vauclusa 84)

Magazin d'òcres

Rossilhon, vilatge de l'òcre (Vauclusa 84)

Rossilhonn (84) – Camin de l'òcre – Esbleugiment garantit... mai occitan censurat !

OXID(E)S METALLICS

Sieton de porcelana tendra (18^{en}) – Fabrica Gaspard ROBERT – Marselha (13)

Faiença de Montpelhièr (34) – Fabrica de Fontcarrada (debuta 20^{em})

QUARS

j. Ubaud *Ametista d'Auvergne (Vernet la Varena 63)*

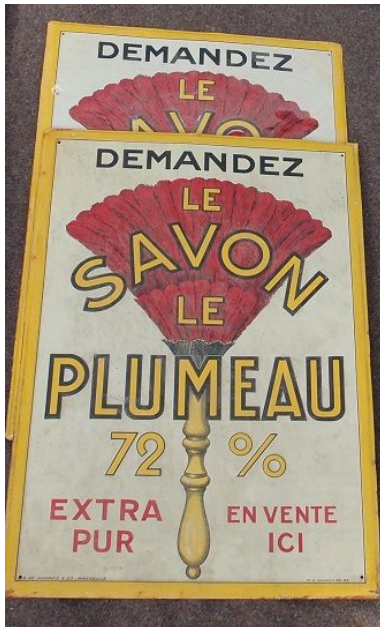
j. Ubaud *Objèctes en ametista d'Auvergne*

(1) L'ametista, quars ialin tenchat de violet, es una especialitat auvernhata, mai que mai de Vernet la Varena (63). Una bèla plaça li es donc facha dins las colleccions mineralogicas dau musèu Enric Lecoq de Clarmont (63). Visita mai que recomandada !

SAPONIFICACION - SABON

Sabonariá Mârius Fabre – Selon (Bocas de Rôse 13) – Pans de sabon sus secadors
Visita mai que recomandada !

Publicitats ancianas per lo sabon mencionant lei 72% d'òli necessàris. E a drecha, pan de sabon fabricat pendent la guèrra, ... mai ambe de graissa de buòu per causa de penuria d'òli. Son aspècte e sa color son radicalament diferents.

289

R. A. TRIBUNAL DE COMMERCE DE MONTPELLIER N° 1560

TELEPHONE 4.35 CHEQUES POSTAUX N° 212 TOULOUSE N° 212 MONTPELLIER

USINE DE VILLODÈVE

FAULQUIER CADET & CIE

TEISSERENC - GRANIER & FILS, Succ^{rs}

MONTPELLIER le 18 Mars 1924

Dr Maurice Vidal
Négociant
St Alban s. Emmanuèle

PARIS 1878 - HORS CONCOURS
FONDATION 1821
POUR LA FABRIQUE DES SAVONS EN TOUTES VARIÉTÉS
STÉARINERIE - SAVONNERIE - CIERGERIE
OLÉINE & GLYCÉRINE

Situation de Marché
du _____ 1924

Importance de Marché
Livrés y compris ceux de ce jour

Reste à livrer

Solde

le montant des marchandises désignées ci-après expédiées par P.V. en gare St Chely & Speker port payé

ordre transmis par M. Trauchet de 13/4 valeur de 215.65 en une traite de Frs 215.65 au 18 Avril

A travers Télégraphes - FAULQUIER-VILLODÈVE-MONTPELLIER

COLIS				MARCHANDISES	QUANTITÉS	PRIX	MONTANT
MARQUES	NUMÉROS	COULEURS	NATURES				
1.5A	57	1	1	saupit faulcaiet 6	90 p.		
				saupit " 8	10 -	100 p.	500 -
				Impôt : vignette		100	15 -
				Lettre de voiture			65
							215.65 -

Poids BRUT Total

NOTA. - Chaque des colis porte son poids brut. Les clients auront soin de vérifier ce poids à la livraison. Les marchandises sont payables dans Montpellier, l'émission des traites ne doit pas être considérée comme une obligation à cette société.

Factura de la saponaria Fauquier de Montpellier

SAU MARINA NaCl

**Salinas de Peccais en avost davans Aigas Mòrtas (Gard 30)
Visita mai que recomandada !**

(1) Salinas de Grissan en genièr (Aude 11)

SILICE

(p) La Consòuda (Escureta, Coa de chivau, Coa de mandre, genre *Equisetum*, Prêl) ten fòrça cristaus de silice que li dona un tocar raspós caracteristic. Leis ancians se n'èran apercebuts e l'utilizavan per escurar lei botelhas e veirariás diversas, lo coire e la vaissèla. D'aquí tanben seis autrei noms de Fretapinta, Escuret, Èrba de vaissèla. Se fasiá de tinhons ambe sei cambas enrotladas. Lo rèire dau scotch-brite portava lo nom de *fretador* en Provença, de *cassòuta* en Lengadòc orientau (varianta de Consòuda, donc coma la planta). Consòuda ven de *consolidare*, que la planta èra tanben utilizada en cas de rompedura deis òs. Se pren totjorn a l'ora d'ara per renfortir leis articulacions dolorosas. Una altra planta « consolidanta » dei bleçaduras es la « Consoude » en francés (*Symphitum officinale*), mai que se sona pas ansin en occitan. Li dison Empés, Consòla major, Èrba dei cimes.

SODA

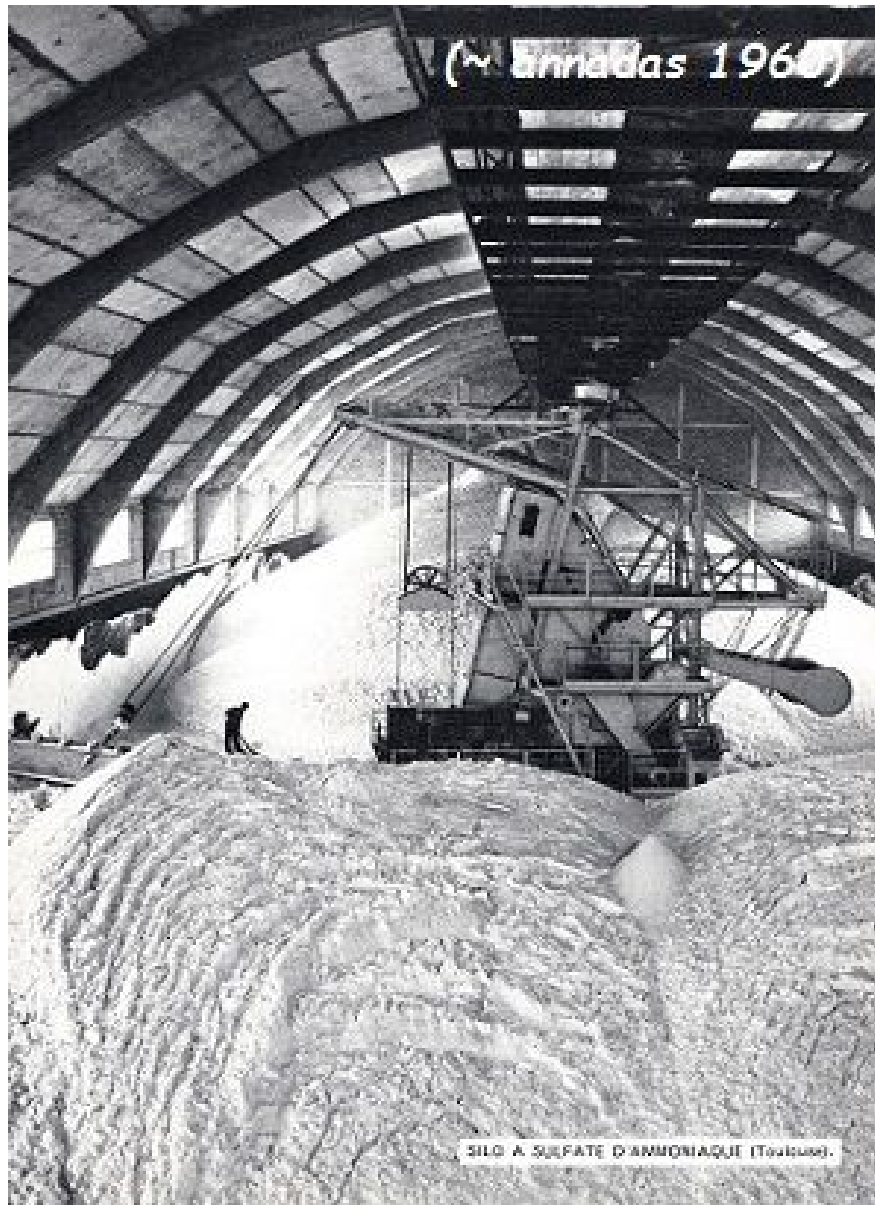
*Anciana usina de fabricacion de soda per calcinacion dei
plantas de la sansoira*

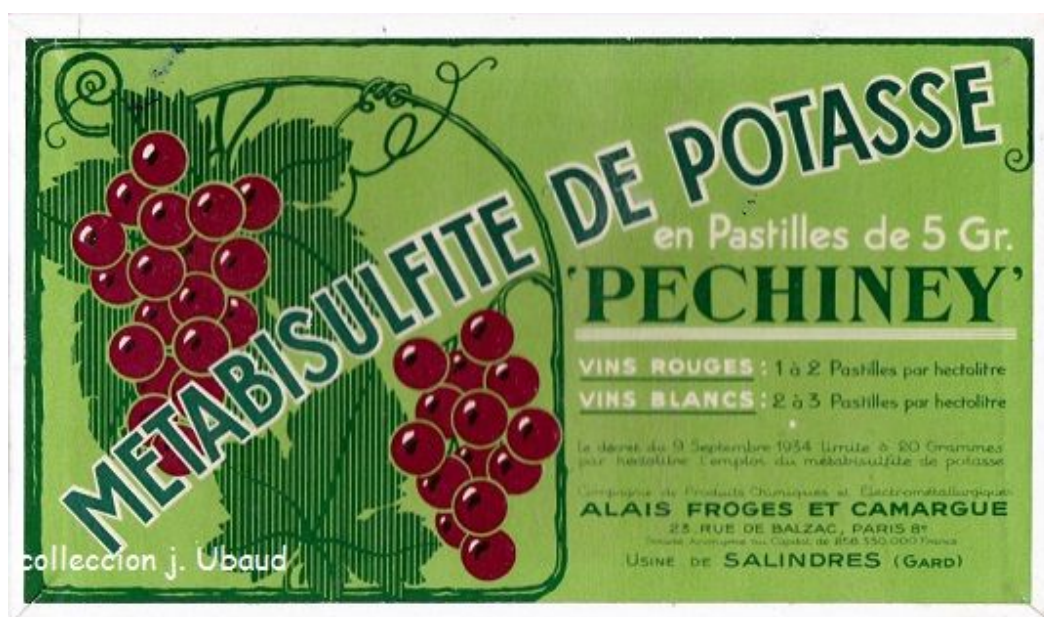
j. Ubaud

Marinhana (13) - Lo Jai

SULFAT

SULFIT

(p) Vièlha boïta de pastilhas de sulfít de potassi que se meton totjorn dins lo vin, d'aquí la mencion obligatòria qu'es estampada sus lei botelhas de vin : « ten de sulfits ». D'unei vinhairons assajan ara de se passar de sulfits.

TARTAR ~ RAUSA

Purificacion - Procediment de Venècia e de Montpelhièr - Enciclopèdia Panckoucke (18^{en})

(p) Rausa estremada dins una bena : un festenau de colors !
Cava cooperativa d'Assàs (Eraur 34)

ZINC

